

BROTTSFÖREBYGGARNA I GÄVLE

VERKSAMHETS-
BERÄTTELSE
2025

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

Brottsförebyggarna i Gävle (BIG) utgår i sitt arbete från att olika former av destruktivt beteende, från barn och ungdomars sida, bottnar i att de inte fått eller får sina grundläggande sociala behov tillfredsställda.

Det mest framgångsrika sättet att förebygga missbruk, kriminalitet, social utslagning och utanförskap är att stärka individen genom ett främjande arbete som syftar till att höja dennes självkänsla, självkännedom och förmåga att i samspel med andra forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer. Det sker genom skapandet av mötesplatser där det finns möjlighet att bygga positiva relationer med vuxna och jämnåriga.

Ledord för all vår verksamhet är:

- en gemensam värdegrund
- samverkan
- helhetssyn
- långsiktighet

Arbetsätt

Vår roll är att i första hand stödja de vuxna som i olika sammanhang möter barn och ungdomar till och med gymnasieåldern. Detta genom att utveckla och stärka deras kompetens och medverka till att skapa arenor för samarbete.

BIG ska vara ett stöd till ordinarie verksamhet när den genomför olika insatser, inte gå in och ta över, då detta oftast är kontraproduktivt. Våra insatser kan exempelvis rikta sig till vårdnadshavare, personal från förskolan, skolan, fritidsgårdarna, polisen, socialtjänsten, föreningsledare, ledare inom idrottsrörelsen, vuxenvandrargrupper

Arbetsmetoder

- utbildning
- samverkan
- information
- konsultation
- coachning
- omvärldsbevakning samt att förmedla forskningsresultat

Vision

Gävle ska vara en trygg och inkluderande kommun för samtliga barn och ungdomar att växa upp i.

Styrdokument

Våra mål vilar på de värden som kommer till uttryck i FN:s [barnkonvention](#), de olika nämndernas mål, uppdrag och styrdokument, skolans olika [läroplaner](#) och [lagar](#), [diskrimineringslagen](#) samt de nationella [folkhälsomålen](#) och Riksidrottsförbundets styrdokument "[Idrotten vill](#)".

Mål

De övergripande målen med våra insatser är att tillfredsställa barns och ungdomars behov av att bli sedda, hörda och bekräftade, men också av att finnas i ett sammanhang och möta gränser.

De kortsiktiga målen formuleras utifrån de olika insatser vi gör.

Uppföljning

Verksamheten följs upp vid BIG-gruppens samt ledningsgruppens möten.

Utvärdering

I huvudsak så är det vårt stöd till den ordinarie verksamheten och hur värdefullt man upplever det stödet, som kan utvärderas när vi utvärderar våra insatser. Den ordinarie verksamheten har i sin tur ansvar för att utvärdera sina egna insatser. För BIG är givetvis utfallet av dessa utvärderingar intressant att förhålla sig till och kan vara vägledande för nya insatser riktade till verksamheten.

Ekonomi

Verksamheten finansieras av samtliga huvudmän.

Organisation och ledningsgrupp

- Anna-Karin Wågberg Sperring, Styrning och stöd Gävle, ordförande.
- Pernilla Dalborg, Styrning och stöd Gävle.
- Jens Gagge, Styrning och stöd Gävle, Säkerhetsenheten.
- Nanny Hörnqvist, gruppleddare BIG
- Måns Jennehag, Polisen Gävle.
- Marie Olsson, Utbildning Gävle
- Anders Stenberg, Polisen Gävle
- Camilla Vallgren, Valfärd Gävle.
- Linda Williams Mattsson, Livsmiljö Gävle

BIG är en del av Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Personal

- Anna-Karin Eriksson, Utbildning Gävle
- Stephan Gusenleitner, Livsmiljö Gävle
- Nanny Hörnqvist, Valfärd Gävle
- Jonas Norström Pettersson, Livsmiljö Gävle

Insatser "Tryggare skola"

Trygghetsarbetet handlar om att ge chefer och personal inom skola och förskola stöd i arbetet med värdegrundsfrågor. Tyngdpunkten har legat på det främjande och förebyggande arbetet och arbetet med att skapa trygga och goda lärandemiljöer. Våra insatser syftar även till att stödja skolorna i att åtgärda olika utmaningar som kan uppstå.

Trygghetsarbete i skola och förskola

- BIG har genomfört en kort utbildning kring normer och normkritik för personal på skolkontoret
- Vi har genomfört en utbildningsdag i "Gruppstärkande arbete i skolan". Syftet med dagen är att ge skolpersonal konkreta verktyg för hur de kan arbeta praktiskt med olika övningar för att stärka grupper och skapa ett gott skolklimat.
- BIG har genomfört en nätverksträff för de elevrådsansvariga på kommunens grundskolor.
- Vi har genomfört en elevrådsutbildning för elevråd på mellan- och högstadiet. Sex mellanstadieskolor och fyra högstadieskolor, valde att medverka.
- BIG har i samarbete med Elevhälsan, genomfört en utbildningsinsats för ett antal pedagoger på Solängsskolan utifrån materialet "*Se eleven inifrån*" om anknytning i skolan.
- Vi har genomfört vårdnadshavarmöten på temat "*barn och ungas liv på nätet*".
- Vi har genomfört vårdnadshavarmöten på temat "*språkbruk*".

- Vi samarbetar med HR's bemanningsenhet och har bidragit med synpunkter och material till utbildning av blivande vikarier i skolor och förskolor med syfte att främja och förebygga trygghet.
- Vi har genomfört två nätverksträffar för elevcoacher på högstadiet och gymnasiet.
- Vi har genomfört 13 utbildningstillfällen i vår nya utbildningsinsats "Trygg i förskolan", Utbildningen liknar Gävlemodellens HELA skolan ansats men anpassad efter förskolans kontext och riktar sig till all personal i förskolan.
- För att skapa en långsiktighet och ett kontinuerligt stöd i förskolornas trygghetsarbete, har biträdande rektorer och rektorer bjudits in till enskild uppföljning av arbetet på de egna enheterna/-området. Vid de tillfällena ges de stöd i att reflektera kring det egna ledarskapet utifrån de egna förskolornas styrkor och utmaningar.
- BIG har genomfört en utbildningsinsats kring "Främjande arbete, teori och praktik", för elevhälsans kuratorer samt gästande kuratorer från Sandviken, Hofors och Ockelbo.
- Vi har genomfört en utbildningsinsats om "Barn- och unga på nätet" för pedagoger från nordöstra förskoleområdet som har ett särskild uppdrag att arbeta med teknik och digitala medier.
- BIG har stöttat två enskilda förskolor i deras trygghetsarbete. Insatserna har specialanpassats utifrån önskemål och behov.

Våldspreventivt arbete

BIG har i samarbete med enheten för Social hållbarhet fortsatt implementeringen av olika våldspreventionsprogram i Gävles skolor. Detta har skett genom att erbjuda skolorna utbildning i de våldspreventiva lektionsprogrammen "Mentorer i våldsprevention" (MVP) för högstadiet och gymnasiet och mellanstadiet, samt "Tåget" för lågstadiet.

- Vi har genomfört två utbildningstillfällen i MVP för mellanstadiet och två utbildningstillfällen i MVP högstadiet/gymnasiet.

- Vi har medverkar på två nätverksträffar för steg 2 utbildare i MVP.
- BIG har under året startat en pilotsatsning i det våldsförebyggande materialet "Tåget". Fem skolor arbetar under läsåret 2025/26 med att implementera arbetet i årskurs f-3 (en skola i årskurs 3-6). Vi har genomfört en digital introduktionsutbildning för all personal på pilotskolorna samt spelat in föreläsningen så att de som inte kunde vara med kan se den i efterhand. Vi har haft tre träffar med utvalda kontaktpersoner på respektive skola för att ge utbildning och stöd i arbetet.
- Vi har föreläst om våldsförebyggande arbete och MVP på Ludvigsbergsskolan.
- En representant från BIG har under året varit delaktig i arbetsgruppen för "Shanazi hjältar". "Shanazi hjältar" syftar till att utbilda unga män, med uppväxt och bakgrund i hederskontext, i frågor som bland annat rör mänskliga rättigheter, jämställdhet barnkonventionen.
- BIG har i samarbete med centrala elevhälsan genomfört utbildningen "Bemöta hot och våld" för all personal på Vallbacksskolan, Borgarskolan, IM-gymnasiet och samtliga AST-grupper. Utöver det har utbildningen hållits en gång per termin för de som anmält sig via Kompetensen.
- Vi har under året arbetat med att försöka få i gång medling vid brott i kommunen. Informationsinsatser har skett till olika delar av socialtjänsten samt ungdomspolisen.
- BIG har i samarbete med representanter från Fältgruppen genomfört en utbildning om sexuella övergrepp på barn on och offline för personal i grundskolan. Utbildning finns även inspelad och ett material har skickats ut som man kan arbeta med i klassrummet.

Gävlemodellen – skolans arbete mot mobbning

Syftet med Gävlemodellen (GM) är att förena forskningsresultat rörande metoder mot mobbning, med de krav som ställs på verksamheten i skollagen, diskrimineringslagen, läroplanen och andra styrdokument. Insatsen sker i samarbete mellan UG, BIG och Högskolan i Gävle (HIG).

GM är inte ett färdigt program, utan respektive skolas insatser utgår från den egna skolans förutsättningar och behov.

Gävlemodellens styrgrupp leds av grundskolechef Ola Johansson övriga medlemmar är professor emeritus Peter Gill, professor Silvia Edling samt professor Guadalupe Francia från Högskolan i Gävle, kvalitetsutvecklare Bo-Erik Simonsson, UG, samt Anna-Karin Eriksson från BIG-gruppen. Styrgruppen har under året genomfört sex styrgruppsmöten.

- Med hjälp av medel från ULF har det genomförts en studie varav en rapport och flera artiklar har publicerats:

1. **Rapporten om genusmönster**

I skuggan av mobbning

2. **Elevernas perspektiv på det professionella seendet**

Keeping an eye out:

3. **Personalens perspektiv på det professionella seendet:**

Mapping professional vision

4. **Longitudinal study**

Well-functioning class climate and classroom prevalence of bullying victims: a short-term longitudinal class-Level path analysis

5. **Förstudie av Gävlemodellen**

Well-functioning class climate and classroom prevalence of bullying victims: a short-term longitudinal class-Level path analysis

6. **Nätmobbing och metoder att motverka det**

School Staff Strategies for Identifying, Dealing with and Preventing Cyberbullying Among Swedish Primary School Pupils

- Studien med medel från Vetenskapsrådet där HiG i samarbete med universitetet i Linköping pågår fortfarande. De tittar närmare på hur skolklimat, klassrumsklimat, klassklimat och utsatthet för kränkande behandling och mobbning sammanhänger med elevers studieengagemang över tid.
- Gävlemodellen har presenterats och material har delats till flera olika kommuner som visat intresse. Vi har även tagit emot ett studiebesök från Åland.
- Peter Gill är en viktig kontakt in i den akademiska världen, han bevakar forskningsläget och har översatt och sammanfattat ett antal internationella forskningsartiklar som vi skickat ut till vårt nätverk bestående av skolledare, Trygghetsteam och Personalutbildare, sammanlagt ca 500 personer.
- Nätverksträffar för nyckelpersoner: Trygghetsteam F-6 samt 7-9 + gymnasiet, Personalutbildare F-6 samt 7-9 + gymnasiet samt skolledare

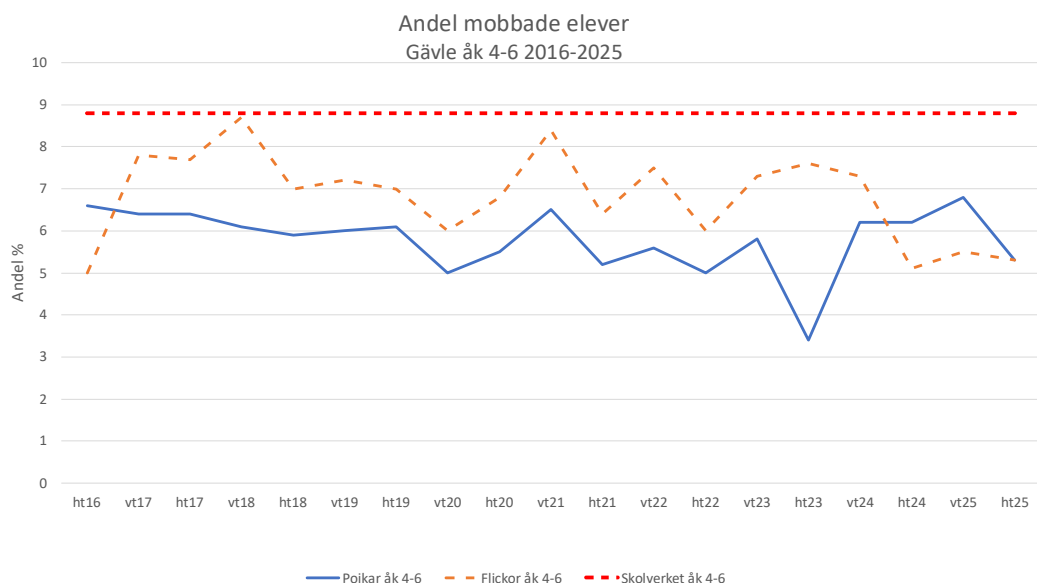
har genomförts. Innehållet har delvis byggt på deltagarnas inskickade frågor men även en kortare föreläsning eller skolornas presentationer av goda exempel.

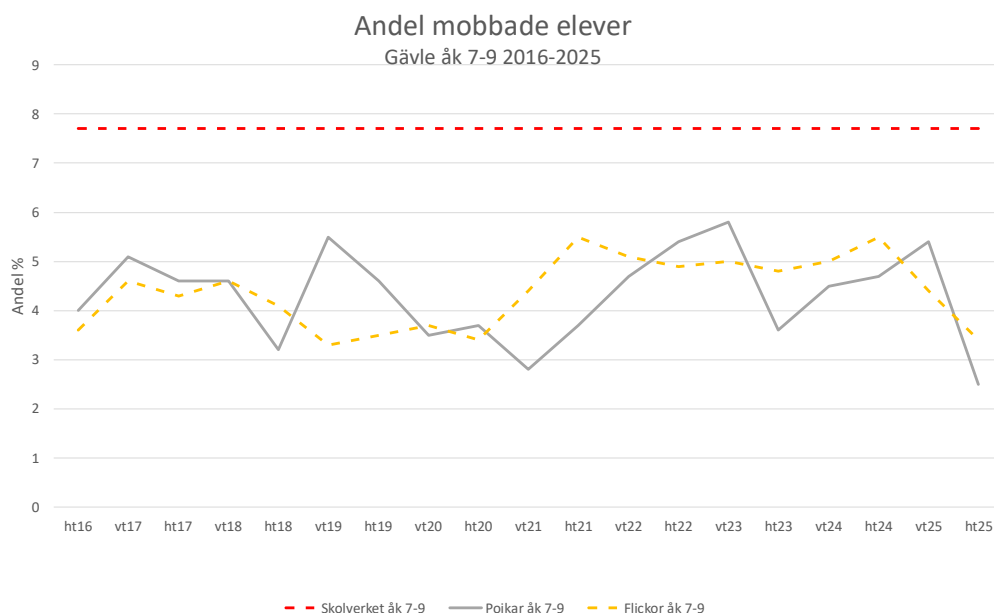
- Hur skolledarna utövar sitt ledarskap är direkt avgörande för hur långt respektive skola kan nå i detta arbete. För att skapa en långsiktighet och ett kontinuerligt stöd, kallas skolledarna två gånger per år till enskild uppföljning av arbetet på den egna enheten. Skolledaren ges då stöd i att reflektera över egna skolans (rektorsområdes) styrkor och utmaningar. Vi strävar efter att skolledaren skall bli konkret när det gäller vilka insatser som behöver genomföras för att arbetet skall kunna nå aktuell målbild. Cirka 80 skolledare har deltagit i insatsen.

Enkätverktyget

Trygghetsenkäten genomfördes v.12 och v.42 i hela grundskolan. Det är ca 12 000 elever som medverkar. Resultatet från dessa enkäter ligger sedan till grund för de olika skolornas insatser för att skapa trygga och goda lärandemiljöer.

- Skolverkets nationella undersökning (rapport 353) visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet var mobbade. I Gävle är motsvarande siffra i oktober 2025 4,6. Värdet för mobbning i oktober är det lägsta som uppmäts under den senaste 10-årsperioden och är ca 43% bättre än riket.

Grundskolans svarsfrekvens från senaste kartläggningen är fortsatt mycket hög; 86,6% på 4-9 och 93,7 % på F-3.

Mobbningen bland flickor i årskurs 4-6 har legat högre än för pojkarna sedan vt 2017. Höstterminen 2024 minskade mobbningen bland flickor för att hamna under pojkarna, något som höll i sig under vårens mätning till att vid den senaste mätningen ligga på samma nivå. (Se bild)

I årskurs 7-9 har det historiskt inte funnits någon tydlig skillnad mellan könen i andelen mobbade elever. Höstens mätning visar ett skifte jämfört med föregående mätning så att andelen mobbade pojkar åter är lägre än andelen flickor.

- Trygghetsenkäten på gymnasiet genomfördes mellan V38 – V49 och administreras av respektive skola, cirka 3000 elever är berörda. Svartsfrekvensen okt. 2025 ligger på 74%. Andelen mobbade elever totalt är 2,2% (pojkar 2,3%, flickor 1,3%, övriga 16,4%) Andel som inte blivit utsatta för några negativa handlingar alls ligger totalt på 78,8% (pojkar 78,9 %, flickor 79,6% och övriga 60,6%) Det visar ett fortsatt stabilt resultat för mobbning över tid på övergripande nivå (5 år). Andelen elever som inte är utsatta alls har ökat i den senaste mätningen. Resultatet för gruppen övriga elever avviker från de två andra grupperna, de upplever sig mer utsatta av både vuxna och av elever samt har lägre tillit till vuxna på skolan än övriga elever. Aktuell forskning ger en motsvarande bild.

- Bo-Erik Simonsson har i samarbete med BIG genomfört stödinsatser riktade till grundskolan och gymnasieskolan i hur man kan tolka enkätresultatet från kartläggningen. Insatsen genomfördes en gång/termin.

Kompletterande utbildningar

Personal slutar och det kommer ny. För att behålla en hög kvalitet i detta arbete så erbjuder vi vid varje terminsstart kompletterande insatser. Utbildningarna genomförs i princip en gång per termin. Det här läsåret har introduktionsutbildningen för ny personal utökats med fyra tillfällen för att bättre kunna möta skolornas behov och efterfrågan.

- *Nyanställd* personal inom grund- och gymnasieskolan har erbjudits en halvdags insats med en introduktion i GM. Insatsen varvas mellan föreläsning och frågeställningar som syftar till att koppla GM till den egna skolans arbete.
- *Nyanställda skolledare* inom grund- och gymnasieskolan har erbjudits en heldags introduktion som beskriver arbetet med GM samt eget arbete med den egna skolans systematik och hela skolan ansats. Som stöd i detta arbete har man haft materialet "Systematiskt kvalitetsarbete GM".
- Vi har utbildat ny personal som skall ingå i skolornas *trygghetsteam*. Trygghetsteamerna har till uppgift att stödja och coacha kollegor i det utredande och åtgärdande arbetet. De har även till uppgift att gå in i mer komplexa mobbningsärenden. Utbildningen genomfördes tillsammans med Susanne Haga, verksamhetsstöd UG
- Vi har utbildat personal som ska verka som *personalutbildare* på skolorna. Personalutbildarna har ett uttalat ansvar att långsiktigt höja kompetensen i hela personalgruppen på respektive skola.
- Skolor som upplever att de "tappat fart" i sitt trygghetsarbete har efterfrågat en ny *HELA skolan ansats* som vi anpassat efter varje skolas behov och förutsättningar. Det har genomförts vid två grundskolor.

Övrigt

- I samarbete med Lena Rilling, Lilla Sättra, har en föreläsning i "Hedersrelaterat våld och förtryck" genomförts.
- Specialanpassad insats för all personal vid Bergby centralskolas har genomförts med fokus på att anmäla och utreda kränkningar.
- En specialanpassad utbildningsinsats för gymnasieskolans samt anpassade skolans skolledare med fokus på Utreda - åtgärda har genomförts i samarbete med centrala elevhälsan
- En representant från BIG har deltagit vid en av länsstyrelsens nätverksträffar för pedagoger och tillsammans med forskare Silvia Edling presenterat Gävlemodellen och studien "Utsatthet på mellanstadiet ur ett genusperspektiv"
- Handledning i olika kränkningsärenden har genomförts.

Avslutning

Att skolor medverkar i Gävlemodellen är givetvis ingen garanti för att inte kränkningar, trakasserier och mobbning kan förekomma. Dessa skolor har dock bättre förutsättningar, eftersom de känner till vad forskningen rekommenderar och vad lagstiftaren kräver.

Orosamtal med vårdnadshavare

BIG erbjuder i samarbete med familjestödet, på Valfärd Gävle, en utbildning som heter "Tala om oron". Den är riktad till personal i förskola och skola. Insatsen syftar till att öka personalens kunskap om hur man kan prata med vårdnadshavare när man känner en oro för deras barn. Utbildningen ger även en ökad kunskap om anmälningsplikten enligt socialtjänstlagen.

- Vi har genomfört två utbildningsdagar riktade till personal i förskola och skola.
- Vi har genomfört en specialanpassad utbildning i "Tala om oron" för all personal på Borgarskolan och Vallbackskolan.

Insatser Tryggare Fritid

Vuxenvandring

Att vara vuxenvandrare innebär att finnas till hands för ungdomar som stöd, samt att vara en god förebild. Det handlar om att bry sig, inte bara om sina egna barn utan också om andras. När vuxna finns mitt ibland ungdomar på gator och torg sent på kvällar och nätter, får det en lugnande effekt på hela miljön.

- Under året har det varit få vuxenvandrargrupper som har varit aktiva, de har varit i kontakt med BIG kring olika frågeställningar kopplade till vuxenvandring. Under hösten har BIG varit ute i olika Stadsdelsnätverk för att berätta mer om vuxenvandring för att på sikt öka vuxnas engagemang.

Samordning vid riskhelger

BIG har haft ett samordningsansvar vid "riskhelger". I år bjöd vi in till två gemensamma vuxenvandringar; 30 april, Valborgsafton, och skolavslutningskvällen, 12 juni. Rådhuset, fungerade som samlingspunkt för de medverkande. Det är flera frivilliga som arbetar ideellt dessa kvällar, några är med i en vuxenvandrargrupp som finns i Gävle. Övriga medverkade under kvällen var polis, socialtjänstens fältassistenter, drogsamordnare, fritidsledare, personer från kyrkan, väktare med flera. Båda kvällarna summerades som lugna.

Socialt arbete i samarbete med idrottsrörelsen

- BIG har tillsammans med RF-SISU Gävleborg satt ihop en utbildning för unga ledare kring ledarskap. Vi har sedan genomfört sex utbildningstillfällen för unga ledare i Strömsbros *Våra barns framtid*.
- BIG fanns representerade på evenemanget Playday som "En bra start" (Brynäs) håller i under sportlovet. Under dagen fick barnen prova på olika aktiviteter, hos BIG fick barnen svara på frågor kring fritid.
- Big har deltagit i kommungemensamma föreningsträffar och workshops om hur vi kan stärka samarbetet mellan kommunala verksamheter och civilsamhället

Fritidsgårdarna

- Vi har sammankallat och medverkat vid föreståndarträffar med föreståndarna för fritidsgårdarna i Gävle
- Vi har medverkat vid fritidsgårdarnas redovisningar av verksamhetsåret 2024.
- Under 2025 har vi fortsatt med "Frukostträffen" ca en gång/månad. Insatsen vänder sig till fritidsgårdarnas föreståndare med syftet att diskutera aktuella frågor utifrån respektive verksamhet tillsammans med representant från BIG.
- En fortbildningskväll för föreståndare och personal på Gävles fritidsgårdar på temat trygghets- och verksamhetsfrågor har genomförts.
- Tillsammans med projektledaren för *Stärkta fritidsgårdar* har vi genomfört utbildning i MVP fritid för personalgrupperna. Tre av fritidsgårdarna deltog i projektet, en fritidsgård utbildades utanför projektet som en extra satsning under hösten.
- Vi tog fram en utbildning om rasism som vi också genomförde för personalen på fritidsgården Brynjan.

Övriga insatser under året

- I samarbete med Grinden har vi föreläst för alla unga ledare i projektet "Våra barns framtid". Temat på föreläsningen var barn som lever i dysfunktionella familjer, vilket stöd socialtjänsten kan ge och hur man kan förhålla sig till samt prata med dessa barn om man möter de i sin verksamhet.
- En representant i BIGs arbetsgrupp har under våren 2025 haft uppdrag som gruppleddare för en barngrupp på Grinden. Barnen går på mellanstadiet och har gemensamt att deras föräldrar har ett missbruk.
- En representant i BIG-gruppen har verkat som nätverksledare i kommunens nätverkslag. En nätverksledare har till uppgift att, utifrån beställarens önskemål, leda komplexa möten. Vid nätverksmötet samlas

de personer och nätverk som beställaren önskar för att sedan prata om och ge information och planera framtida insatser utifrån ett för mötet givet syfte.

- Vi ansvarade för att sammankalla arbetsgruppen för skola/utbildning inför Kampanjveckan **Gävle mot narkotika**. Under veckan deltog BIG tillsammans med andra enheter i kommunen i olika insatser på bland annat grundskolor, Komvux samt i gallerian nian för att prata om narkotika.
- I samarbete med förebyggande enheten och Polisen arrangerade BIG ett informationsmöte för vårdnadshavare och andra viktiga vuxna på Vasaskolan. Temat för träffen var hur är läget i Gävle? Ca 200 personer deltog.
- Vi har under året, deltagit vid olika utbildningar och nätverksträffar på temat våldsförebyggande arbete och ungas fritid.
- BIG har deltagit i de olika områdesgruppernas möten ute i stadsdelarna under året. Där träffas olika föreningar och andra aktörer för att samverka kring trygghetsskapande insatser i området.
- Vi har deltagit i olika samverkansform där trygghetsfrågor har diskuterats och åtgärder har planerats tillsammans med andra aktörer.
- BIG har på ett lov hjälpt till på en "CV-verkstad" i Andersberg. På plats fanns anställda från Gävle kommun för att hjälpa ungdomarna att skriva CV och personliga brev.
- Vi har under året fått berätta om BIG och Gävlemodellens arbete för olika arbetsgrupper och studenter i Gävle och även för andra kommuner.
- BIG var representerade i en arbetsgrupp för att arbeta fram ett förslag på hur en plattform för unga skulle kunna se ut. Det bestod av olika förmöten och slutligen deltagande i *SPRINT*-veckan. (Sprintvecka är en intensiv arbetsvecka där team fokuserar på att lösa konkreta utmaningar och förbättra kommunens tjänster och verksamheter).

Gävle 19 december 2025

Nanny Hörnqvist
Välfärd Gävle

Anna-Karin Eriksson
Utbildning Gävle

Jonas Norström Pettersson
Livsmiljö Gävle

Stephan Gusenleitner
Livsmiljö Gävle

